

provincie groningen

24
1203-6)

Richtlijnen

ten behoeve van het milieu-
effectrapport
Masterplan Meerstad Groningen

opgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincie
Groningen en de Colleges van Burgemeester en
Wethouders van de gemeenten Groningen en
Slochteren

juli 2002

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Procedure	1
1.2	Reikwijdte en opzet van de richtlijnen	2
1.3	Inspraaknotitie	2
2.	HOOFDPUNTEN VAN DE RICHTLIJNEN	3
3.	VISIEONTWIKKELING MEERSTAD	3
3.1	Streefbeeld voor Meerstad als geheel	3
3.2	Streefbeelden voor afzonderlijke functies	4
4.	ONTWIKKELING BLAUWGROEN RAAMWERK.....	5
4.1	Algemeen.....	5
4.2	Water.....	6
4.3	Natuur	6
4.4	Landschap	7
4.4.1	Landbouw.....	7
5.	ALTERNATIEVEN VOOR DYNAMISCHE FUNCTIES	7
5.1	Algemeen.....	7
5.2	Ontwikkeling van alternatieven voor dynamische functies	7
6.	GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	9

BIJLAGEN

1. Kennisgeving in Staatscourant nr. 69 d.d. 10 april 2002
2. Inspraaknotitie

1. INLEIDING

1.1 Procedure

Voor het gebied ten oosten van de stad Groningen bestaat het voornemen 'Meerstad Groningen' te ontwikkelen. Dit behelst volgens de startnotitie een aantal activiteiten:

- Woningbouw: het realiseren van circa 8000 woningen.
- Bedrijventerrein: aanleg van 140 hectare en de mogelijkheid in de periode tot 2030 nog ca. 100 ha toe te voegen.
- Water: aanleg van een meer met een minimum oppervlakte van 650 ha voor waterberging en recreatie.
- Infrastructuur: aanleg van lokale en bovenlokale infrastructuur.
- Natuur: aanleg van een ecologische verbindingszone met een oppervlakte van 500 ha.
- Groen in en om de stad (GIOS): aanleg van 500 ha.

De eerste fase in de planontwikkeling is het opstellen van een Masterplan. Het Masterplan heeft geen wettelijke status. Het bevat de hoofdkeuzen voor de positionering van de bovengenoemde activiteiten. Omdat de hoofdkeuzen wezenlijke milieugevolgen hebben, is gekozen voor het koppelen van het masterplan aan een vrijwillige m.e.r.-procedure. In de tweede (m.e.r.-plichtige) fase zullen vervolgens voor de afzonderlijke planonderdelen de concrete beleidsbeslissingen worden genomen voor bijvoorbeeld partiële streekplanherzieningen en gemeentelijke bestemmingsplannen.

Als initiatiefnemers voor het Masterplan treden op de gemeente Groningen, de gemeente Slochteren, de Dienst Landelijk Gebied, het Waterschap Hunze en Aa's en de provincie Groningen. Bevoegd gezag voor het masterplan zijn de gemeenten Groningen en Slochteren en de provincie Groningen.

Bij brief van 5 april 2002 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving op 10 april 2002 van de startnotitie in de Staatscourant¹.

Deze richtlijnen zijn opgesteld door de provincie Groningen als coördinerend bevoegd gezag en de gemeenten Groningen en Slochteren als medebevoegd gezag. Het doel van deze richtlijnen is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Wij hebben kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen die wij hebben ontvangen. Voor reacties op de inspraakreacties verwijzen wij naar de inspraaknotitie die als bijlage 2 bij deze richtlijnen is gevoegd.

¹ Zie bijlage 1.

1.2 Reikwijdte en opzet van de richtlijnen

Reikwijdte van de richtlijnen

De m.e.r. wordt gesplitst in twee fasen. De eerste fase behelst het masterplan en de tweede fase betreft deel-MER'en voor de onderscheiden planonderdelen. Deze richtlijnen betreffen de hoofdlijnen van het Masterplan. Bij de toetsing van het MER voor het masterplan zullen aanvullende richtlijnen worden uitgebracht voor de inhoud van deel-MER'en voor planonderdelen. Omdat het masterplan duidelijkheid schept over het model dat als basis zal dienen voor de inrichting van planonderdelen kunnen aanvullende richtlijnen op dat moment specifiekere de gewenste inhoud van vervolgm.e.r.'en aangeven dan op dit moment.

Wij kiezen voor een vrijwillige koppeling van m.e.r. aan het masterplan, omdat dat planniveau de beste mogelijkheden biedt om typische m.e.r.-elementen zoals ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief voor het gehele gebied tot hun recht te laten komen. Koppeling van m.e.r. aan dit planniveau maakt het mogelijk de planonderdelen in samenhang te ontwikkelen en milieudoelen van het plan als geheel te toetsen.

De keuze voor verkorte aanvullende m.e.r.-procedures voor planonderdelen is gebaseerd op toepassing van art. 7.16 van de Wet Milieubeheer². Wij merken op dat het gekozen proces ook opgevat kan worden als een gefaseerde m.e.r.-procedure, waarvan de eerste fase een vrijwillige is en de tweede fase is gekoppeld aan m.e.r.-plichtige besluiten. Toepassing van artikel 7.16 is daarvoor niet noodzakelijk

De opbouw van de richtlijnen.

Vanwege het strategische karakter van de planvorming hebben wij er voor gekozen geen richtlijnen uit te brengen met min of meer limitatieve opsommingen over de gewenste inhoud van het MER. De essentie van de gekozen aanpak moet zijn dat deze inzicht biedt in milieuaspecten op strategisch niveau en zonedig op inrichtingsniveau (bijvoorbeeld de waterkwaliteit) voor zover deze de beslissingen op het strategische niveau in het masterplan beïnvloeden.

1.3 Inspraaknotitie

Als bijlage bij deze richtlijnen is een inspraaknotitie gevoegd. De inspraaknotitie geeft een overzicht van alle ontvangen inspraakreacties en adviezen. In deze inspraaknotitie wordt per inspraakreactie aangegeven hoe in het vervolgproces met de betreffende reactie zal worden omgegaan.

² Artikel 7.16: "De artikelen 7.12 tot en met 7.15 vinden geen toepassing indien degene die het milieueffectrapport zou moeten maken, reeds beschikt over een milieueffectrapport, opgesteld overeenkomstig het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde, en in dat milieueffectrapport als alternatief de activiteit is beschreven, waarop het besluit betrekking heeft, bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport moet worden gemaakt".

2. HOOFDPUNTEN VAN DE RICHTLIJNEN

In het MER dienen vier stappen te worden doorlopen:

- Het **formuleren van een visie** op de ontwikkeling van het gebied Meerstad, waarbij de planonderdelen in onderlinge samenhang worden gepresenteerd en het **ambitieniveau voor streefbeelden** wordt benoemd (zie hoofdstuk 3);
- Het analyseren, ontwikkelen en vastleggen van een duurzaam **blauwgroen raamwerk** dat tevens randvoorwaarden biedt voor dynamische functies³ (hoofdstuk 4);
- Het op strategisch niveau ontwikkelen van **globale alternatieven voor dynamische functies** binnen de randvoorwaarden van het blauwgroene raamwerk en de bestaande infrastructuur;
- **Vergelijking van milieugevolgen** van alternatieven. Het MER hoeft alleen effecten in detail te beschrijven zoals de waterkwaliteit indien deze van invloed zijn op strategische keuzen (hoofdstuk 6).

Het vaststellen van het blauwgroene raamwerk beoordelen wij als het belangrijkste onderdeel op het niveau van het masterplan. Essentieel is daarbij dat wordt duidelijk gemaakt wat de randvoorwaarden zijn voor het realiseren van een goede waterkwaliteit. Essentieel is ook een heldere presentatie met topografisch kaartmateriaal en goede legenda's en een duidelijke samenvatting die toegankelijk is voor bestuurders en publiek.

3. VISIEONTWIKKELING MEERSTAD

3.1 Streefbeeld voor Meerstad als geheel

Hoofdpunten:

- beschrijf het streefbeeld voor Meerstad als geheel, in relatie met de omgeving
- beschrijf de flexibiliteit in het masterplan met scenario's voor ontwikkelingen
- beschrijf de vastgelegde taakstellingen en de keuzevrijheden voor het masterplan

De startnotitie geeft een aanzet voor een beschrijving van de visie op de ontwikkeling van Groningen Meerstad, waarbij ook internationale ontwikkelingen een rol spelen. Een groot aantal (deel)plannen en visies wordt genoemd die richting moeten geven aan de ontwikkeling van het geheel. In de startnotitie zijn deze (deel)plannen nog niet meer dan een optelsom van beleidsmatige uitgangspunten en ruimtelijke claims. Het MER zal een duidelijk streefbeeld voor de ontwikkeling van Meerstad moeten beschrijven, die inzicht geeft in de functies die het gebied op de lange termijn zal moeten vervullen. Die visie zal ook het verband moeten leggen met andere belangrijke ontwikkelingen in en buiten het gebied, zoals de ontwikkeling van bedrijven en woningen in Groningen-West en Assen, de ontwikkeling van de "Blauwe stad" en de stedelijke herstructurering in de stad Groningen. Tot slot moet de visie duidelijk maken hoe Meerstad landschappelijk en ecologisch samen zal hangen met de omgeving zoals het natuurontwikkelingsgebied Midden-Groningen en de zogeheten "natte as".

Voor het ontwikkelen van alternatieven achten wij het denkbaar dat in eerste instantie wordt uitgegaan van één programma voor de inrichtingsopgave. Als blijkt dat bij deze

³ Onder dynamische functies verstaan wij in deze richtlijnen de functies wonen en werken, mobiliteit, waterberging, zandwinning en intensieve vormen van landbouw en recreatie. Dit in tegenstelling tot de laagdynamische functies die onderdeel uitmaken van het blauwgroene raamwerk: watersysteem, natuur en landschap.

inrichtingsopgave dynamische functies conflicteren met een kwalitatief goed blauwgroen raamwerk (zie hoofdstuk 4), dienen één of meer scenario's voor inrichtingsopgaven ontwikkeld te worden waarmee deze conflictsituaties worden voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld de basis vormen voor een meest milieuvriendelijk alternatief.

Bij de realisatie van het masterplan zijn veel actoren betrokken én zijn meerdere partijen (voor deelgebieden of deelontwikkelingen) verantwoordelijk. Om de ontwikkelingsvisie voor Meerstad op realiteitswaarde te kunnen inschatten, zal het MER inzicht moeten geven in de onderdelen waarop het bevoegde gezag via het masterplan feitelijk *kán* en ook wil sturen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de ontwikkeling van het meer met een waterbergingsfunctie, de aanleg of aanpassing van (hoofd)infrastructuur en de provinciale ecologische hoofdstructuur. Daarbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen taakstellingen die reeds zijn vastgelegd in bestaande plannen en programma's en datgene wat het Masterplan aan nieuwe elementen gaat toevoegen. Daarmee wordt duidelijk wat de keuzevrijheden voor het Masterplan zijn.

3.2

Streefbeelden voor afzonderlijke functies

Hoofdpunten:

- **beschrijf streefbeelden voor functies en vertaal deze in criteria;**
- **doe dit op het niveau van het blauwgroene raamwerk (accent kwantitatief) en de dynamische functies (accent kwalitatief, met uitzondering van de functie waterberging die een kwantitatieve benadering vraagt);**
- **geef aan welke functies het primaat krijgen in geval deze niet duurzaam verenigbaar zijn.**

Binnen het totaalplan dienen *streefbeelden* te worden beschreven voor de afzonderlijke functies. Deze streefbeelden kunnen zoveel mogelijk in criteria worden uitgedrukt, waarbij parameters worden benoemd die een leidraad kunnen zijn bij de selectie van alternatieven, de effectbeschrijving en de toetsing van de alternatieven aan de streefbeelden. Omdat duurzaamheid centraal staat bij de ontwikkeling van Meerstad kunnen met name voor dit aspect criteria worden ontwikkeld⁴. Streefbeelden kunnen in het MER op twee niveaus worden uitgewerkt:

- *het niveau van het blauwgroene raamwerk*: streefbeelden en criteria voor een (duurzaam) blauwgroen raamwerk waarin de kwetsbare, laagdynamische functies en kwaliteiten een plaats en voldoende ontwikkelingsruimte krijgen en dat kansen en randvoorwaarden formuleert voor meer dynamische functies zoals landbouw, wonen, werken en waterberging. Het gaat bijvoorbeeld om de relatie tussen de functies landbouw en natuur en de relatie van de functie van het beoogde meer als waterberging met een goede waterkwaliteit.
- *het niveau van de dynamische functies*: streefbeelden en criteria voor het bepalen van (duurzaamheid van) de plaatsbepaling, de inrichting en het beheer van mobiliteit en infrastructuur, waterberging, wonen en werken, recreatie, zandwinning en landbouw binnen het blauwgroene raamwerk.

Het MER hoeft alleen de criteria te beschrijven die van belang zijn op het niveau van het masterplan. De keuze van de criteria moet gemotiveerd worden. In een bijlage bij het MER dienen aspecten opgenomen te worden die voor het masterplan minder rele-

⁴ De startnotitie noemt ook criteria voor landschapstransformatie en functiecombinatie. Deze zijn op een groot aantal punten weinig onderscheidend voor de streefbeelden en daarmee voor alternatieven.

vant zijn, maar waarvoor in de toekomstige inrichtings-MER'en criteria moeten worden ontwikkeld (zoals energieverbruik van woningen).

De criteria op het niveau van het blauwgroene raamwerk zullen meer de nadruk moeten leggen op *kwantificering* (zoals omvang, situering, normering), terwijl voor de streefbeeld en voor dynamische functies (met uitzondering van de waterberging die een kwantitatieve benadering vraagt) een meer *kwalitatieve* benadering gekozen kan worden. In hoofdstuk 4 van deze richtlijnen wordt een meer gedetailleerde, kwantitatieve benadering van het blauwgroene raamwerk gemotiveerd

Het streven is te komen tot een duurzame onderlinge balans tussen mens, natuurlijk milieu en economie. De startnotitie geeft daarbij aan dat *“het voorkeursalternatief het alternatief is dat voldoet aan de doelstellingen van de initiatiefnemers en dat door hen ook financieel, bestuurlijk en maatschappelijk haalbaar wordt geacht, Hierbij is ook duurzaamheid een belangrijk aandachtspunt”*. Wij achten het denkbaar dat niet alle beoogde functies duurzaam verenigbaar blijken te zijn. Wij zijn daarom van mening dat al op het niveau van de streefbeeld en voor het totale gebied aangegeven moet worden welke functies in het gebied het primaat zouden moeten krijgen indien dit het geval is. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het watersysteem: omdat schoon en helder water de pijler is van het project kan dit zodanige strikte randvoorwaarden stellen dat duurzame combinatie met waterberging niet of slechts onder duidelijk gedefinieerde randvoorwaarden kan plaatsvinden. Daarbij bestaat een keuze tussen helder water en geen of weinig bergingsfunctie of troebel water met substantiële bergingsfunctie.

Ook moet duidelijk worden wat de consequentie is voor de ontwikkeling van Meerstad indien een duurzaam watersysteem niet economisch duurzaam is.

4. ONTWIKKELING BLAUW GROEN RAAMWERK

4.1 Algemeen

Hoofdpunten:

- geef op kaarten met topografische ondergrond een ruimtelijke vertaling van het blauwgroene raamwerk;
- ga bij het ontwikkelen van dit raamwerk uit van een systeembenadering;
- ontwikkel daarbij zonodig alternatieven voor het blauwgroene raamwerk;
- beschrijf de kansen en randvoorwaarden voor het inpassen van de dynamische functies in het blauwgroene raamwerk (zo mogelijk ruimtelijk vertaald op kaart).

Het blauwgroene raamwerk staat op de eerste plaats garant voor een duurzaam beheer en ontwikkeling van het grond- en oppervlaktewatersysteem en van de daarvan afhankelijke natuurgebieden en natuurwaarden. Dit raamwerk beschrijft op de tweede plaats de kansen en de randvoorwaarden voor ontwikkeling en gebruik van meer dynamische functies zoals waterberging, wonen en werken en intensieve vormen van landbouw en recreatie. Het blauwgroene raamwerk (en eventuele alternatieven) kan in het MER uiteindelijk worden weergegeven op een kaart met een goede topografische ondergrond waarop een ruimtelijk beeld wordt gegeven van het watersysteem en de natuur en van kansen, belemmeringen en randvoorwaarden voor meer dynamische functies. Op deze of op een afzonderlijke kaart worden ook de belemmeringen aange-

geven vanuit archeologie, cultuurhistorie en fysieke structuren zoals gasleidingen. Zo nodig worden voor dit raamwerk alternatieven ontwikkeld en geëvalueerd.

Essentieel voor de lagenbenadering is dat wordt uitgegaan van een landschapsecologische *systeembenadering*⁵ van het gebied die de potenties voor de te maken keuzen voor het blauwgroene raamwerk in beeld brengt. Als de systeembenadering meerdere opties open laat voor de voor het blauwgroene raamwerk kan vervolgens worden nagegaan in een *planologische benadering* welke argumenten er zijn voor bijvoorbeeld de locatiekeuze voor een meer. Omdat de startnotitie de keuzemogelijkheden voor het blauwgroene raamwerk aangeeft (figuur 5.2), maar de resultaten van de systeemanalyse die daaraan ten grondslag moeten liggen niet heeft gepresenteerd, kan niet beoordeeld worden of het blauwgroene raamwerk op goede gronden is gekozen. Wij achten het voor het masterplan daarom essentieel dat het MER deze analyse van de functies water, natuur en landschap wel bevat. Het gaat om de bestaande situatie, de knelpunten die daarin optreden en de ontwikkelingspotenties die het gebied voor die functies heeft. Wij hebben de volgende uitgangspunten bij onderdelen van het blauwgroene raamwerk.

4.2 Water

Wij zijn van mening dat het watersysteem al in dit strategische stadium van de planvorming een gedetailleerde analyse vraagt. De resultaten van deze analyse zullen randvoorwaarden en eisen stellen aan het verdere ontwerpproces, want schoon en helder water vormt een belangrijke voorwaarde voor het slagen van dit project. Daarom besteden wij hieronder extra aandacht aan de onderdelen van het raamwerk die in het MER aan de orde moeten komen:

- beschrijving van het huidige oppervlaktewatersysteem (peilen, stromingsrichtingen zomer en winter, oppervlaktewaterkwaliteit);
- de opbouw van de bodem en de diepere ondergrond;
- de grondwaterstanden, stromingspatronen van grondwater, kwel- en infiltratiezones en grondwaterkwaliteit. Geef de ruimtelijke begrenzing van kwelzones aan en beschrijf de herkomst (lokaal, regionaal) en kwaliteit;
- water- en stofbalansen van de verschillende deelsystemen;
- beschrijving van de consequenties van de verschillende ingrepen/varianten voor de termen van de waterbalans en de uiteindelijk te verwachten waterkwaliteit;
- de consequenties voor de waterkwaliteit bij het gebruik van (delen) van het gebied als noodberging;
- instellen van flexibel peilbeheer;
- afkoppelen landbouwwater van het systeem;
- afkoppelen stedelijk groengebied;
- hoogte van de kades;
- effecten van de bodemdaling;
- het MER moet inzicht geven in de diverse milieueffecten in relatie tot de (dubbel) functies (recreatie/waterberging) van het Meer

4.3 Natuur

De mogelijke functies van de natuur en van Groen in en om de stad (GIOS) mede in relatie tot de waterhuishouding blijven in de startnotitie nog onderbelicht. Uit de nastreefde habitatkwaliteiten, de huidige kwaliteiten en de potenties voor natuuront-

⁵ Een systeembenadering gaat uit van de samenhang tussen bodem, grond- en oppervlaktewater en beschrijft de relaties met natuur en landschap.

wikkeling moet het MER inzicht geven in de situering van kansrijke natuurontwikkeling. Daarbij zijn bestaande en geplande statusgebieden (EHS, Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) mede sturend⁶. De beoogde samenhang met de omgeving van Meerstad, zoals de natuurontwikkeling in het aangrenzende landinrichtingsproject Midden-Groningen en in het zuidelijk gelegen Gorecht moeten worden aangegeven. Het MER moet ook aangeven hoe een ecologische verbinding kan worden gelegd tussen de natuur in Meerstad en Midden-Groningen, waarbij een relatie gelegd wordt met randvoorwaarden voor het zoekgebied voor de landbouw.

4.4 Landschap

De landschappelijke ontwikkeling is een structurerend element in het blauwgroene raamwerk. Er dient een historisch-geografische analyse van het gebied gemaakt te worden, naast de reeds gemaakte visueel ruimtelijke analyse en de conclusies hieruit in het blauwgroene raamwerk te verwerken.

4.4.1 Landbouw

In het MER dient ook aandacht besteed te worden aan de effecten van de geplande functies op het bestaand agrarisch grondgebruik.

5. ALTERNATIEVEN VOOR DYNAMISCHE FUNCTIES

5.1 Algemeen

Hoofdpunten:

- geef op kaarten met topografische ondergrond een ruimtelijke vertaling van de dynamische functies, uitgaande van de kansen en randvoorwaarden van het blauwgroene raamwerk. Het optimaliseren per functie kan plaatsvinden vanuit verschillende invalshoeken (zoals natuur, mens en economie) en leidt tot bouwstenen voor een beperkt aantal onderscheidende alternatieven, waaronder het MMA;
- geef de kansen en randvoorwaarden aan die gelden voor de latere inrichting.

Op strategisch niveau moet het MER globale alternatieven voor dynamische functies (wonen, werken, intensieve vormen van landbouw en recreatie, waterberging, mobiliteit en zandwinning) ontwikkelen binnen de randvoorwaarden van het *structurerende raamwerk*. In het structurerende raamwerk zijn het blauwgroene raamwerk en het bestaande infrastructurele raamwerk voor autoverkeer en openbaar vervoer opgenomen en optimaal op elkaar afgestemd, omdat zij potentieel kunnen concurreren.

5.2 Ontwikkeling van alternatieven voor dynamische functies

Op basis van de startnotitie kan niet worden beoordeeld of de daarin voorgestelde uitgangspunten voor alternatieven reëel zijn en het volledige speelveld van mogelijke mi-

⁶ Zie onder andere inspraakreactie 30, waarin aandacht wordt gevraagd voor bestaande natuur zoals de Harksteder Broeklanden.

lieugevolgen afbakenen. Om deze reden kan worden overwogen om, conform de adviesrichtlijnen van de commissie m.e.r, de hierna volgende benadering voor de ontwikkeling van alternatieven te volgen. Een andere aanpak wordt niet uitgesloten, mits de stappen die bij het ontwikkelen van de alternatieven worden genomen duidelijk worden beargumenteerd en inzicht wordt gegeven in het totaal van de te verwachten mogelijke milieueffecten.

- 1- Uit het blauwgroene raamwerk kunnen kansen en randvoorwaarden voor zoekruimtes en inrichting van de dynamische functies worden afgeleid.
- 2- Aan de hand van deze kansen en randvoorwaarden kan een ruimtelijke vertaling plaatsvinden van de streefbeelden die zijn geformuleerd voor deze dynamische functies (zie hoofdstuk 3 van dit advies). Hierbij kan gezocht worden naar optimale invulling voor iedere functie afzonderlijk, rekening houdend met:
 - o de criteria die zijn benoemd in hoofdstuk 6 van dit advies;
 - o externe effecten en randvoorwaarden, zoals omvang en kwaliteit van de aansluitingen op het stedelijke netwerk van de stad Groningen, de voorzieningenstructuur (ook in relatie tot de ligging van Meerstad nabij Hoogezand);
 - o omgaan met onzekerheid in fasering en omvang van de verschillende activiteiten (robuustheid van het plan).

Op deze wijze ontstaan bouwstenen voor een beperkt aantal alternatieven die het zwaartepunt leggen bij verschillende invalshoeken zoals natuur, mens en economie.

- 3- De ruimtelijke vertalingen van de afzonderlijke functies, weergegeven op kaart, kunnen op elkaar worden gelegd. Daaruit blijkt waar conflictsituaties tussen functies kunnen optreden of waar samenhang en onderlinge versterking mogelijk en gewenst is. Voor deze situaties kunnen varianten worden ontwikkeld. In de startnotitie wordt als voorbeeld genoemd varianten voor de positionering van natuur en landbouw. Complete alternatieven bestaan dus uit de ruimtelijke combinatie van alle functies, met varianten voor situaties waar conflicten tussen functies kunnen optreden. Als varianten deze conflictsituaties niet kunnen oplossen, dienen één of zonedig meer scenario's voor inrichtingsopgaven te worden ontwikkeld waarmee deze conflicten kunnen worden voorkomen (zie hoofdstuk 3 van dit advies)⁷;
- 4- In het bijzonder dient aandacht te worden besteed aan de ontwikkeling van een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA), waarin het blauwgroene raamwerk optimaal tot uiting komt en de milieudoelen voor verstedelijking zoveel mogelijk gerealiseerd kunnen worden.
- 5- Bij de beschreven alternatieven moet aangegeven worden wat de kansen en randvoorwaarden zijn voor de latere inrichting om de gestelde doelen en streefbeelden daadwerkelijk te kunnen realiseren.

⁷ Voor het hanteren van alternatieve scenario's voor inrichtingsopgaven kan ook om een andere reden worden gekozen, namelijk om het masterplan te laten anticiperen op onzekere toekomstige ontwikkelingen en daarmee 'toekomstvast' te maken.

6.

GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Hoofdpunten:

- Beschrijf de effecten die onderscheidend zijn voor keuzen op het strategische niveau en op inrichtingsniveau voor zover van invloed op strategische keuzen
- Leg het accent op een relatieve vergelijking ten opzichte van streefbeelden en op een kwalitatieve beoordeling

De ontwikkeling van Meerstad leidt tot omvangrijke veranderingen in de functies en in de landschappelijke kenmerken. De effectbeschrijving gaat niet zozeer om negatieve en positieve effecten met de huidige situatie als referentie: het gaat veel meer om het in beeld brengen van de mate waarin benoemde streefbeelden gerealiseerd kunnen worden. Toetsing kan daarbij plaatsvinden aan de criteria die zijn geformuleerd bij de streefbeelden. De effectbeschrijving zal deels kwantitatief en deels kwalitatief zijn. Veel kwantitatieve effecten zullen een grote mate van onzekerheid kennen. Daarom bij de beoordeling voor een kwalitatieve beoordeling (bijv. vijfpuntsschaal) en een relatieve vergelijking ten opzichte van de streefbeelden.

In hoofdstuk 3 van deze richtlijnen is aangegeven dat het MER alleen hoeft in te gaan op de criteria voor streefbeelden die op het strategische niveau van het masterplan belangrijk zijn. Zo ook kan onderscheid gemaakt worden in effecten op verschillende niveaus:

- Effecten die onderscheidend zijn op strategisch niveau; het gaat dan om effecten in het plangebied en de samenhang met de omgeving van het plangebied.
- Effecten die niet onderscheidend zijn op strategisch niveau, maar die pas op inrichtingsniveau 'zichtbaar' worden en mogelijk de keuze op strategisch niveau kunnen beïnvloeden indien mitigatie niet mogelijk lijkt te zijn.
- Effecten die uitsluitend op inrichtingsniveau van belang zijn. Beschrijving van deze effecten vindt pas plaats in een later stadium in de planvorming.

Rekening houdend met het relatieve belang van de effecten en de verwachting van het onderscheidend vermogen, kan onderstaand overzicht als (niet limitatief) voorbeeld dienen voor de effectbeschrijving. Hierin zijn strategische elementen opgenomen en de inrichtingsaspecten die mogelijk van invloed zijn voor strategische keuzen:

Voorzet toetsingskader

Functie/ Thema	Aspect	Criterium
Waterhuis- houding	<p>Strategisch niveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ vasthouden gebiedseigen water ☐ waterkwaliteit <p>Inrichtingsniveau:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ bergingsmogelijkheden ☐ zuiveringsmogelijkheden 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ in- en uitlaat van water in het gebied (in m³) ☐ differentiatie in watertypen ☐ gebiedsvreemde stoffen in water ☐ nutriëntengehalte ☐ verblijftijd ☐ totale hoeveelheid te bergen water (in m³) ☐ waterpeilen en fluctuaties ☐ areaalbeslag
Natuur	<p>Strategisch niveau</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ natuurdoeltypen 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ verbetering of mogelijke verslechtering habitatkwaliteit en kwantiteit

	☐ ruimtelijke verdeling Inrichtingsniveau ☐ voorzieningen en abiotische kenmerken binnen natuurdoeltype (droog/nat, etc.)	(aard en oppervlakte) ☐ toe- en afname diversiteit ☐ toe- en afname versnippering (expert judgement) ☐ behoud openheid van het gebied ☐ toe- en afname bepaalde soorten
Landschap	Strategisch niveau ☐ geomorfologische structuren/archeologie ☐ landschappelijke structuren en landschapsdoeltypen Inrichtingsniveau ☐ landschap en cultuurhistorie	☐ behoud, versterken, vernietigen, doorsnijden en bedekken van aardkundige fenomenen en archeologisch erfgoed ☐ verdwijnen en aantasten bestaande structuren ☐ mate waarin bestaande structuren herkenbaar blijven ☐ bieden van nieuwe landschapsstructuren ☐ invloed op cultuurhistorisch waardevolle gebieden en gebouwen, w.o. Belvédère
Woonmilieu, recreatie, werken, landbouw	Strategisch niveau: ☐ beoogde woonkwaliteit ☐ landbouw ☐ huidige lintbebouwing ☐ recreatiedoeltypen Inrichtingsniveau: ☐ kwaliteit leefmilieu (incl. bestaande bebouwing)	☐ differentiatie woonmilieus; ha gecreëerd oppervlak per type woonmilieu ☐ aantal woningen en woningdichtheid ☐ ruimtebeslag nieuwe woon- en werkgebieden in buitengebied in ha ☐ ha beschikbaar oppervlak voor duurzame landbouw, incl. agrarisch natuurbeheer ☐ behoud karakteristiek (woon)milieu en ligging in landschap; inpassen in nieuwe ontwikkeling ☐ zonering/verweving met landbouw/natuur ☐ samenhang en wisselwerking met (bergings)functies van het meer ☐ toe- en afname verstoring (geluid) ☐ toe- en afname veiligheid (verkeer, bedrijven) ☐ kwaliteit en omvang voorzieningen ☐ kwaliteit en omvang recreatie en aansluiting op netwerk van vaarwegen
Mobiliteit	Strategisch niveau ☐ netwerkkwaliteit Inrichtingsniveau ☐ capaciteit	☐ helderheid functionele hiërarchische netwerken ☐ kwetsbaarheid (I/C, bottlenecks, ontbrekende verbindingen) ☐ verschuiving bereikbaarheid auto/ov ☐ toe- en afname kansen op ketenmobiliteit ☐ samenhang, directheid en afwisseling in netwerk voor langzaam verkeer ☐ doorstroming ☐ toe- en afname verkeersveiligheid

Robuust- heid	Strategisch niveau	<ul style="list-style-type: none">☐ kwetsbaarheid voor bijvoorbeeld fricties in de arbeidsmarkt, lagere economische groei☐ fricties in woning- en arbeidsmarkt, stuurbaarheid door de provincie en gemeenten
--------------------------	---------------------------	---

BIJLAGE 1

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 69 d.d. 10 april 2002.

provincie groningen

kennisgeving startnotitie

milieu-effectrapportage ten behoefte van project meerstad groningen

De provincie Groningen, de gemeenten Groningen en Slochteren, de Dienst Landelijk Gebied en het Waterschap Hunze en Aa's zijn momenteel bezig met de ontwikkeling van Meerstad Groningen. Meerstad Groningen betreft een integrale invulling van het gebied, gelegen aan de oostzijde van de stad Groningen.

Met deze ontwikkeling wordt door de betrokken overheden een vijftal doelstellingen nagestreefd, te weten:

- de bouw van op termijn 8000 woningen;
- de aanleg van een groot meer gericht op de buffering en berging van water;
- het creëren van een recreatieve trekker onder meer in de vorm van een meer;

- de ontwikkeling van een robuuste verbindingzone ter versterking van de ecologische (hoofd)structuur van stad en regio;
- de aanleg van een nieuw kwalitatief hoogwaardig landschap van substantiële omvang.

Voor dit gebied wordt op dit moment gewerkt aan de totstandkoming van een zogenaamd Masterplan, waarin het ruimtelijk kader voor het gebied op hoofdlijnen wordt bepaald.

Door de Stuurgroep Meerstad is gekozen voor een vrijwillige overkoepelende m.e.r.-procedure gekoppeld aan de totstandkoming van dit Masterplan.

Bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure zijn de gemeentebesturen van Groningen en Slochteren en de provincie Groningen. De coördinatie van de m.e.r.-procedure ligt daarbij in handen van het college van Gedeputeerde Staten van Groningen.

Procedure.

Voordat het Masterplan kan worden vastgesteld, worden de effecten van de voorgenomen activiteit op het milieu in een milieu-effectrapport (MER) onderzocht. Dit MER zal worden opgesteld door Grontmij Advies & Techniek te Haren. De wettelijke procedure is gestart met de bekendmaking van de startnotitie. In de startnotitie is een globale aanduiding van de aard en gevolgen voor het milieu gegeven. Voordat het MER kan worden opgesteld, stellen Gedeputeerde Staten van Groningen en de gemeenten Groningen en Slochteren richtlijnen vast waaraan de inhoud van het MER moet voldoen. Ten behoeve van het opstellen van deze richtlijnen is inspraak mogelijk.

Terinzagelegging.

De startnotitie ligt vanaf 10 april 2002 tot en met 8 mei 2002 tijdens kantooruren ter inzage:

- bij de provincie Groningen, dienst Ruimte en Milieu, St. Jansstraat 4 (kamer D103) te Groningen;
- bij de gemeente Groningen, dienst RO/EZ, Gedompte Zuldardiep 98 te Groningen;
- in het gemeentehuis van de gemeente Slochteren en in de bibliotheek te Slochteren op dinsdagavond van 18.00 - 21.00 uur;
- in het Waterschapshuis van Hunze en Aa's te Veendam, Aquapark 5 te Veendam.

Een exemplaar van de Startnotitie is gratis op CD-ROM op te vragen bij het projectbureau Meerstad, telefoonnummer 050-3678600; tegen betaling van € 10,- kunt u een gedrukt exemplaar bestellen.

Inspraak.

Opmerkingen met betrekking tot de vast te stellen richtlijnen kunnen tot en met 8 mei 2002 schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Groningen p/a Dienst Ruimte en Milieu, postbus 630, 9700 AP te Groningen.

Inlichtingen.

Voor informatie kunt u zich wenden tot dhr. H.R. Roslofs van de provincie Groningen, tel. 050-3164090.

Bijlage 2

Inspraaknotitie

Inspraaknotitie

Naar aanleiding van de startnotitie
MER Meerstad Groningen

Definitief

Provincie Groningen
Gemeente Groningen
Gemeente Slochteren

Groningen, 17 juli 2002

Inhoudsopgave

1	Algemene visie op de reacties.....	4
1.1	Inleiding.....	4
1.2	Opzet van de reactienota	5
2	Inspraakreacties.....	6

Bijlage 1: Genummerde lijst van ontvangen inspraakreacties.

Bijlage 2: Rubricering naar thema

1 Algemene visie op de reacties

1.1 Inleiding

De voorgenomen ontwikkeling van Meerstad Groningen, zoals beschreven in de startnotitie, heeft geleid tot een aantal reacties en adviezen. De voor de m.e.r.-procedure bevoegde gezagen spreken hun waardering uit over de wijze waarop de insprekers hun mening over de planvorming kenbaar hebben gemaakt. Door bewoners en andere insprekers is op zeer betrokken en gestructureerde wijze reactie gegeven op de startnotitie. In totaal zijn bij het inspraakpunt voor de startnotitie éénendertig reacties binnengekomen.

De reacties en adviezen zijn van belang voor het verdere verloop van de m.e.r.-procedure. Met de reacties wordt inzicht verkregen in specifieke wensen en aandachtspunten, welke volgens de insprekers in het MER aan de orde zouden moeten komen. Het opnemen van de betreffende punten in het MER kan vervolgens bijdragen aan het vergroten van het draagvlak bij de besluitvormingsprocedure.

In het proces voor de totstandkoming van Meerstad is ervoor gekozen om reeds ten behoeve van het vaststellen van het zogenaamd masterplan het instrument m.e.r. in te zetten. Aangezien het masterplan in zijn aard een globaal raamwerk is waarin de ruimtelijke kaders voor Meerstad op hoofdlijnen zullen worden geschetst beoogt dit MER om op een strategisch niveau naar de planvorming te kijken. Dit betekent dat er in dit MER niet zo zeer wordt ingegaan op inrichtingselementen maar meer op globale milieueffecten van de planvorming in haar geheel.

Dit MER dat globaal naar het plan Meerstad kijkt zal worden opgevolgd door zogenaamde vervolg MER'en die dan op inrichtings- of bestemmingsplanniveau de milieueffecten zal beschrijven. Daarbij zal dan, meer dan in dit MER het geval is, gekeken worden naar de milieueffecten die samenhangen met de keuzes die gemaakt zullen worden in het (de) bestemmingsplan(nen) waarin een verfijning/detaillering plaatsvindt over de exacte inrichting van (delen van) het plangebied Meerstad.

In het proces dient daarom duidelijk onderscheid te worden gemaakt tussen het zogenaamd strategisch niveau (masterplan) en het meer gedetailleerde inrichtingsniveau (bestemmingsplan). Dit betekent ook dat op dit moment niet zal worden ingegaan op inspraakreacties die gericht zijn op inrichtingselementen. Deze inspraakreacties zullen later in de vervolg MER'en weer aan de orde komen.

Veel reacties beginnen met de mededeling dat aan de Startnotitie het een en ander ontbreekt. De startnotitie is echter een vastgesteld en afgesloten document en aanvullingen hierop zullen niet plaatsvinden. De mogelijke gebreken kunnen wel in het MER, of in één van de vervolg MER'en, aan de orde komen.

1.2 Opzet van de reactienota

De reacties van insprekers zijn in deze reactienota op hoofdlijnen samengevat, en vervolgens wordt kort ingegaan op de wijze waarop in het vervolg van de procedure met deze reactie wordt omgegaan. In principe wordt elke reactie apart samengevat en kan het commentaar hierop specifiek per reactie worden gelezen. Sommige reacties zullen echter overlap vertonen, en daarom is ervoor gekozen om hier en daar te verwijzen naar reeds behandelde reacties.

Een genummerd overzicht van alle ontvangen inspraakreacties alsmede een rubricering van punten uit de inspraakreacties zijn als bijlage in dit document opgenomen.

2 Inspraakreacties

2.1 Belangenvereniging MEER-dorpen

2.1.1 inspraakvisie

De belangenvereniging MEER-dorpen heeft een eigen planvisie voor Meerstad ontwikkeld. Graag zien zij dat er in het MER één alternatief wordt behandeld waarin alle aspecten van hun visie aan bod komen. De hoofdpunten uit de visie van de belangenvereniging MEER-dorpen zijn:

Verkeer:

- Een kenmerkende noord-zuid ontsluiting van Meerstad;
- Belangrijke nieuwe weg tussen de A7 ter hoogte van het viaduct Engelberterweg en de N360 ten NO van Ruischerbrug. In de toekomst kan deze weg als noordelijke ringweg worden doorgetrokken naar de N46 en verder;
- De lokale lintwegen zijn onaantrekkelijk gemaakt voor doorgaand verkeer en dienen uitsluitend voor lokale ontsluiting;
- Er zijn twee sociaal veilige (auto- en fiets-) routes naar de stad, de Driebondsweg en de Olgerweg/Euvelgunnerweg;
- HOV-as uitmondend in een transferium nieuwe stijl met extra dienstverlenende faciliteiten.

Woningbouw:

- Drie woningbouwconcentraties; nabij de stad, aan het meer en bij Harkstede;
- Versterking van het lint langs de Hoofdweg met voor de huizen aan de westkant van de Hoofdweg/Borgsloot geclusterde ontsluiting op de Hoofdweg.

Meer:

- Het meer in het laagst gelegen gedeelte van het gebied met aansluiting op het Gronings/Drents vaarcircuit. De waterlopen in het gebied doen dienst als verbindingen maar ook als bufferzone tussen dichter bebouwde gebieden naar meer open gebieden. De waterlopen ondersteunen tevens de ecologische verbindingzone door het gebied. Aan de zuidzijde van het meer is een recreatiestrand gesitueerd.

Bedrijvigheid:

- Bedrijventerreinen langs het Euvelgunnetracé, met ontsluiting via parallelweg langs het E-tracé, met ter hoogte van Engelbert een meer open structuur;

- Op de bedrijventerreinen uitsluitend ruimte voor hoogwaardige bedrijfsvormen met een lage milieubelasting en bedrijfsgebonden wonen;
- Ruimte voor nieuwe kleinschalige vormen van landbouw en beheer van ecologische verbindingzones.

2.1.2 Reactie

In het MER zal een alternatief worden uitgewerkt waarin de planvisie van de belangenvereniging MEER-dorpen mede richtinggevend zal zijn. Opgemerkt wordt hierbij echter dat de visie van de belangenvereniging MEER-dorpen reeds echter op een groter detailniveau is uitgewerkt als waarvan in het masterplan sprake zal zijn. Daarom is de visie van de belangenvereniging MEER-dorpen in één der alternatieven op zodanige wijze vertaald dat deze visie qua schaalniveau gelijkwaardig is aan, en vergelijkbaar is met, de overige in het MER te beschouwen alternatieven.

2.2 Gastransport Services

2.2.1 Inspraak

Gastransport Services vraagt aandacht voor een aantal gastransportleidingen die zij in het gebied hebben liggen. Er wordt gewezen op toetsings- en veiligheidsafstanden zoals neergelegd in de Richtlijn van het Ministerie van VROM, DGMH/B nr. 0104004, d.d. 26 november 1984 en de NEN 3650 "Eisen voor stalen transportleidingssystemen"

Zij stellen het op prijs als er in de richtlijnen bepalingen worden opgenomen waarin aandacht wordt besteed aan de betreffende leidingen.

2.2.2 Reactie

In het MER zal rekening worden gehouden met de leidingen die in het gebied gelegen zijn.

2.3 C. Lubbers/C.G. van Hoogmoed te Harkstede

2.3.1 Inspraak

Inspreker vraagt aandacht voor:

1. Aantasting van de persoonlijke leefomgeving, doordat de woning is gelegen in het geprojecteerde Meer;
2. Onaanvaardbare aantasting van het geluidsniveau door recreatie, woningbouw en infrastructuur;
3. Vervuiling van het Meer door onder meer recreatie;
4. Compensatie van natuurgebied de Harksteder Broeklanden bij Westerbroek;
5. Aantasting erfbegroeiing (flora en fauna) in het gebied van het geprojecteerde Meer;
6. Woningbouw te situeren op zandgronden;
7. Klein natuurgebied (240-241X – 583-584Y) ontbreekt;
8. Bijzonder punt in het landschap, namelijk Natuur en Kijktuin De Drie Wilgen, ontbreekt.

In het MER dient vervolgens:

9. De bodemkwaliteit op de plaats van het meer in kaart te worden gebracht;
10. Een variant te worden opgenomen waarbij de bestaande huizen in het zoekgebied van het Meer kunnen blijven bestaan;
11. Een alternatief te worden opgenomen waarbij natuurgebied de Harksteder Broeklanden behouden blijft;
12. Aandacht te worden besteed aan het verdwijnen van landbouw en veeteelt gebieden en de daarbij behorende nadelige effecten op de fauna in het gebied;
13. Aandacht te worden besteed aan te amoveren woningen.

Over de procedure:

14. Vanwege het ontbreken van concrete plannen in de startnotitie wordt het recht voorbehouden om in een later stadium wijzigingen in de bezwaren aan te brengen;
15. De initiatiefnemer en het bevoegd gezag overlappen elkaar voor een deel, dit werkt een onafhankelijke (objectieve) beoordeling tegen.
16. Zijn de ambtelijke vertegenwoordigers gelijk aan de Commissie voor de m.e.r.?

2.3.2 Reactie

De zaken waarvoor de insprekers aandacht vragen, zullen in het MER zoveel mogelijk worden behandeld. Voor dit MER geldt echter een globaal detailniveau, wat kan betekenen dat sommige onderdelen wat minder uitgediept worden. Ook moet gekeken worden naar onderscheidende effecten in de verschillende alternatieven en varianten. Wanneer aspecten niet onderscheidend zijn, zal de invloed van deze aspecten in de effectvergelijking nihil zijn. In de vervolg MER'en zal aandacht besteed (moeten) worden aan aspecten die een rol spelen of effecten veroorzaken op kleiner detailniveau.

Procedureel:

1. Bij de vervolgpcedures kan in verschillende stadia wederom inspraak plaatsvinden en er kan bij vaststelling van de bestemmingsplannen ook beroep en bezwaar worden aangetekend;
2. De overlap in bevoegd gezag en initiatiefnemer komt inderdaad vaker voor, maar hoeft een objectieve beoordeling niet in de weg te staan. De volledigheid van het MER wordt getoetst door de onafhankelijke Commissie voor de m.e.r. Na toetsing van het MER worden besluiten genomen door de verschillende politieke instanties.
3. De ambtelijke vertegenwoordigers zoals genoemd in paragraaf 1.6 zijn niet dezelfde als de Commissie voor de m.e.r. De Commissie voor de m.e.r. is een op zichzelf staand en onafhankelijk orgaan.

2.4 A. Juch/K. Boegschoten

Deze inspraakreactie komt grotendeels overeen met de inspraakreactie onder 2.3. Voor de reactie wordt dan ook naar 2.3.2 verwezen.

2.5 J. de Boer

2.5.1 Inspraak

Inspreker uit bezwaar tegen woningbouw/bedrijvigheid ten noorden van het Slochterdiep.

2.5.2 Reactie

In een van de alternatieven is het gedeelte ten noorden van het Slochterdiep gevrijwaard van woningbouw/bedrijvigheid. Dit alternatief zal in het MER op effecten worden afgewogen tegen de andere alternatieven.

Waarbij wel wordt gekeken naar milieueffecten indien aldaar zou worden gekozen voor woningbouw en/of bedrijventerreinen.

2.6 A. van Dam

2.6.1 Inspraak

Inspreker wenst aandacht voor de volgende verkeerskundige zaken:

1. het opnemen van een nieuwe verbinding langs het Eemskanaal
2. varianten voor een oplossing van de verkeersoverbelasting op de Hoofdweg van Ruischerbrug via Harkstede richting Slochteren;
3. een veilige inrichting van lokale wegen in het Meerstad-gebied, met medewerking van de ANWB;
4. een alternatief waarin de parallelweg langs de A7 naar het Rengerspark, verlengd wordt tot de Bieleveldslaan en de Engelbertsweg, zodat een legale "sluiproute" wordt geboden voor de A7;

Wat betreft de waterkwaliteit:

5. aandacht besteden aan de waterkwaliteit van de Borgmeren, wellicht door vergroten van deze meren waardoor de waterkwaliteit beter beheersbaar blijft.

2.6.2 Reactie

In de alternatieven in het MER is voorzien in een verbinding tussen Meerstad en Groningen langs het Eemskanaal. De overige verkeerstechnische punten die de inspreker noemt zijn op het strategisch niveau van dit MER niet aan de orde. Deze punten zullen eventueel aan bod komen in de vervolg MER'en.

De te verwachten waterkwaliteit van het geprojecteerde meer zal in het MER worden betrokken. De waterkwaliteit van de Borgmeren zal niet als zodanig in dit MER aan de orde komen.

2.7 W.H. Kramer

2.7.1 Inspraak

Inspreker vraagt aandacht voor grote toename van verkeer en daarmee gepaard gaande onveiligheid en geluidstoename.

2.7.2 Reactie

In dit MER zal met name ten aanzien van de te realiseren hoofdinfrastructuur van Meerstad worden gekeken naar de milieueffecten die daarmee samenhangen (bv. geluid op grond van diverse verkeersmodellen). In de vervolg MER'en zal een en ander nader worden verijnd en zal zeker aandacht aan verkeersveiligheid worden besteed.

2.8 G. Breeuwsma/M.A. Adema

2.8.1 Inspraak

Inspreker vraagt aandacht voor een aantal zaken die tevens in de reactie bij 2.3 aan de orde komen (de punten 4, 6 en 10). Daarnaast vraagt de inspreker aandacht voor:

1. Aantasting van de persoonlijke leefomgeving, doordat de woning is gelegen in het geprojecteerde Meer;
2. Voorkomende waardevolle vogelsoorten in het gebied;
3. Aantasting van het stiltegebied door toename recreatieve functies;
4. Effecten van aanleg van het Meer, exacte situering en peil van het meer, functie van het meer als waterberging (met name de onderbouwing van nut en noodzaak van de waterberging);
5. Conflicterende toekomstige functies van het meer
6. De m.e.r.-plicht die geldt voor het meer gezien het aantal bezoekers (> 50.000);

Nadrukkelijk wordt gesteld dat doorgang van het Meerstad-project in de Startnotitie niet ter discussie staat. Met het proces wordt echter gesuggereerd dat eenieder mag meepraten, maar meepraten over je eigen ondergang wordt niet als redelijk geacht.

2.8.2 Reactie

Zie voor een deel de reactie onder 2.3.

Aan de mogelijke conflicterende toekomstige functies van het meer zal in het MER aandacht worden besteed. Dit geldt eveneens voor de waardevolle vogelsoorten en beschermde gebieden in het plangebied. Voor meerdere voorziene functies in het gebied is er sprake van m.e.r.-plicht. Hiervoor zullen in een later stadium op inrichtingsniveau dan ook separate vervolg MER'en worden opgesteld die meer gedetailleerd en aanvullend op het huidige MER zijn.

2.9 J. Noorman/F. Bakker

Insprekers maken zich zorgen over

1. het voortbestaan van hun woning;
2. het voortbestaan van hun woonomgeving in verband met geprojecteerde plannen en toekomstige verkeers- en geluidstoename;
3. veiligheid van woningbouw langs het Eemskanaal, gezien het vervoer van gevaarlijke stoffen;
4. woningbouwlocatie tot aan Lageland (is niet op fietsafstand van Stad);
5. verzakking van de bodem en mogelijke toekomstige aardbevingen;

6. aantrekkelijkheid van Meerstad voor stedelingen;
7. mogelijkheden voor uitbreiding in Stad zodat daar een aantrekkelijk leefmilieu gerealiseerd wordt;
8. nieuwe wijken moeten bestemd zijn voor huidige stadsbewoners, maar hoe wordt voorkomen dat er mensen van buiten de stad komen?

Daarnaast wordt verwezen naar inspraakreactie 2.3 onder 4 en 6 en onder 2.8 punt 4.

2.9.1 Reactie

Bij het opstellen van het masterplan wordt aandacht besteed aan de woonkwaliteit in het gebied als zodanig en in relatie tot haar omgeving. Aspecten als verkeer, geluid en veiligheid die van invloed zijn op de leefbaarheid in het gebied komen in het MER aan de orde.

Gevolgen voor individuele eigendommen komen in dit MER niet aan de orde maar zullen in de verdere uitwerking nadrukkelijker een plaats krijgen.

2.10 E. Bakker/ H.J. Bruinenberg

Inhoudelijk gelijk aan inspraakreactie onder 2.8

2.11 Landbouwvereniging Eendracht Scharmer-Woudbloem

2.11.1 Inspraak

Insprekers maken bezwaar tegen:

1. iedere aantasting van de huidige landbouwkundige situatie van het gebied Scharmer-Woudbloem (zoekgebied 4);
2. uitbreiding van de EHS en de aanleg van een Robuuste Ecologische Verbindingszone in het gebied Scharmer-Woudbloem;

Overigens wordt bezwaar gemaakt tegen de geplande functieverandering van zoekgebied 4 om verschillende redenen.

2.11.2 Reactie

In dit MER zal in één der uit te werken alternatieven uitgegaan worden van handhaving van de huidige landbouwfunctie van het gebied Scharmer-Woudbloem

2.12 Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

2.12.1 Inspraak

Inspreker wenst aandacht voor de grootschalige effecten die zullen gaan optreden op het gebied van archeologische en cultuurhistorische waarden in het plangebied. Met deze constatering verzoekt de inspreker om een integrale afweging waarin de archeologie een medebepalend belang representeert.

Bij de vorming van varianten is de locatie van het meer geen onderscheidend alternatief, hierdoor is het nauwelijks mogelijk de eventueel aanwezige archeologische waarden in te passen in de plannen. Inspreker verzoekt bij de planonderdelen

verkeer, woningbouw en bedrijfsterrein wel rekening te houden met het cultuurhistorisch erfgoed.

Inspreker wijst erop dat behoud van bestaande landschappelijke structuren op de tweede plaats komen, na de functieveranderingen in het landschap. Hiermee wordt de cultuurhistorie en archeologie niet echt betrokken bij de belangenafweging en kunnen deze aspecten niet medebepalend zijn voor de inrichting van Meerstad. Inspreker wil erop aan dringen meer plaats in te ruimen voor behoud en versterking van bestaande structuren, met name gelet op het feit dat compensatie van verloren gegaan bodemarchief niet aan de orde is.

2.12.2 Reactie

De aspecten cultuurhistorie en archeologie zullen in het MER aan de orde komen al zullen deze elementen op het huidige eerste planniveau van minder invloed zijn dan overige aspecten zoals bebouwing, infrastructuur en water. Op lagere inrichtingsniveaus zullen cultuurhistorie en archeologie een duidelijkere rol gaan spelen.

2.13 Staatsbosbeheer

2.13.1 Inspraak

Staatsbosbeheer wijst op de volgende punten.

Vorm geven aan de wisselwerking tussen meer, wonen, natuur, water, landbouw etc.

- de lagere delen van het plangebied benutten voor 'water, natuur en waterrecreatie';
- de hogere delen voor 'wonen' en droge vormen van natuur en recreatie;
- op de overgang van stad en natuur, en als een beheersvorm van het landschap, de landbouw een volwaardige plek toekennen.

2.13.2 Reactie

In het MER zal gekeken worden naar de geomorfologische basis van het gebied in relatie tot de planvisie. Ook de koppeling van stedenbouwkundige en ecohydrologische elementen zal in het MER nader belicht worden.

2.14 M. Tadema/R. Hilgeman

2.14.1 Inspraak

Insprekers hebben de indruk dat politieke ambities als uitgangspunt dienen voor onverenigbare wensen en doelstellingen zodat geen heldere keuzes kunnen worden gemaakt.

Insprekers wensen daarnaast antwoord op de volgende vragen:

1. Waar komt Meerstad?
2. Wanneer komt Meerstad?
3. Hoe wordt Meerstad gerealiseerd?
4. Wat betekent dit voor directe woon/leefomgeving?

5. Wat zijn de gevolgen voor het gebied en haar bewoners, materieel en immaterieel, moeten bewoners vertrekken?

Opmerkingen m.b.t. het meer:

6. Meer wordt omgeven door dijken, hierbij moet gelet worden op mogelijkheid tot verzakkingen, waterdoorlatendheid van de dijken/bodem, bodemkwaliteit;
7. Gevolgen voor grondwaterstand in het omliggende gebied;
8. Gevolgen door gebruik van meer als bergingsbekken, zie punt 7 maar ook t.a.v. waterkwaliteit;
9. Gevolgen voor de waterkwaliteit van het meer;
10. Mogelijkheden onderzoeken voor extra lozingscapaciteit op de Eems en de Waddenzee;
11. Flexibiliteit van de boezem heeft een keerzijde, met name bij zware storm vanuit het zuidwesten;
12. Riool van de stad naar Garmerwolde kan belemmering betekenen voor aanleg van het meer;
13. Aanleg natuurvriendelijke oevers kan geen reden zijn om het meer ten noorden van het Slochterdiep door te trekken.

Overige opmerkingen:

14. Bestaande wegen moeten worden aangepast om toenemende verkeersoverlast op te vangen ;
15. Slibdepots langs het Slochterdiep zijn niet geschikt voor woningbouw i.v.m. vervuiling;
16. Aanleg Meerstad betekent areaalverkleining voor broedvogels;
17. Plan Engelbert/Middelbert dient te worden betrokken in de MER-procedure.

Verder wordt verwezen naar de opmerkingen in reactie 2.3-4 (natuurgebied), -6 (zandgrond), -15(IN en BG), 2.8-6 (m.e.r.-plicht), 2.9-3 (veiligheid Eemskanaal).

Insprekers hebben zelf een globaal alternatief plan voor Meerstad ontwikkeld, waarin onder meer de bestaande woningen buiten de lintdorpen en een aantal cultuurhistorische elementen bewaard blijven.

2.14.2 Reactie

De zaken waarvoor de insprekers aandacht vragen en die een relatie hebben met effecten op het milieu zullen in het MER worden behandeld. De algemeen getinte punten in de reactie komen aan de orde in de inleidende hoofdstukken van het MER. Aan aspecten die betrekking hebben op individuele belangen zal in het kader van de uitwerking van het masterplan aandacht worden besteed.

2.15 Th.F.K Dijkhuis/F.W.J. Dijkhuis/H.T.E. Dijkhuis

2.15.1 Inspraak

Insprekers wensen aandacht voor :

1. het verband tussen de toekomstige waterhuishouding van het oude hunzedal en de verbinding tussen de bovenstroomse Hunze en de EHS in het kader van Meerstad;
2. de fietsverbinding tussen Engelbert, Westerbroek, Harkstede en Groningen;
3. bodemdaling in relatie tot oppervlakte- en grondwaterbeheer en aardgaswinning

2.15.2 Reactie

In de in het MER te onderzoeken alternatieven zal naast aandacht voor openbaar vervoer en autoverkeer ook aandacht worden besteed aan (hoofd)fietsroutes. Ook de toekomstige waterhuishouding zal in het MER worden behandeld.

2.16 J. Tamminga

2.16.1 Inspraak

Inspreker bemerkt een gebrek aan informatie in de startnotitie en merkt op dat de plannen een directe aantasting betekenen voor de woon- en leefsituatie. Met name wordt gewezen op een toename van geluidsoverlast, verkeer, en waterrecreatie.

2.16.2 Reactie

De zaken waarvoor de inspreker aandacht vraagt zullen in het MER op strategisch niveau aandacht krijgen.

2.17 M. Kuiper/E.J.A. Smit

Inspraakreactie komt inhoudelijk overeen met inspraakreactie 8.

2.18 F. Ekker/J. Paauw

2.18.1 Inspraak

Inspreker vreest voor aantasting persoonlijke woon- en leefsituatie en de toename van de verkeersdruk.

Overigens wil inspreker aandacht vragen voor:

1. Woningbouw op veenlagen;
2. Keuze van locatie en peil van het meer;
3. Conflicterende functies van het meer.

Daarnaast wordt in de startnotitie niet duidelijk omschreven wat de aard, omvang en locatie van de voorgenomen activiteit is.

2.18.2 Reactie

De locaties van de verschillende planonderdelen zullen d.m.v alternatieven in het MER op effecten worden onderzocht. Voorts zal in het MER nadrukkelijk aandacht worden besteed aan het waterpeil alsook aan de verschillende functies van het meer en de daarmee samenhangende milieueffecten.

2.19 K.J. Freije/P.C. Freije-Zimmerman

2.19.1 Inspraak

Inspreker vraagt aandacht voor de volgende zaken:

1. het verdwijnen van het natuurgebied "De Harksteder Broeklanden";
2. compensatie van het verlies van de HB nabij Westerbroek is niet gewenst vanwege de huidige milieusituatie aldaar;
3. de aanwezigheid van vogelpopulaties in het gebied van de HB;
4. kapitaalvernietiging door het verdwijnen van de HB;
5. het effect van niet vaststaande factoren op de ontwikkeling van Meerstad in relatie tot de HB;
6. ankerpunten in de HB zoals het oude stoomgemaal en de watergang nabij het Slochterdiep;
7. het ontwikkelen van een natuurgebied nabij de ecologische verbindingszone Duurswold;
8. het verdwijnen van de biotoop van bijzondere weidevogels door de aanleg van het meer.

Inspreker heeft een alternatief voorstel:

De HB dient te blijven bestaan. Daarnaast moeten de gebieden van de Ecologische Hoogstructuur aansluitend op de EHS van Zuidlaren-Appingedam (Vossenburt) gecombineerd worden tot een brede groene zone. Dit heeft aanvullende waarde voor de te ontwikkelen 700 woningen aan de rand van Harkstede.

Verder vraagt de inspreker nog aandacht voor het volgende:

- conflicterende functies van het meer (berging/recreatie enz);
- het onder water verdwijnen van de woning en het bedrijfspand (stoomgemaal);
- vrees voor geluidsoverlast. Inspreker wijst op het ALARA beginsel;
- de keuze van het bouwen op veengrond ipv zandgrond;
- waarom er in de startnotitie geen aandacht is besteed aan het dichtslippen van het verkeer op de ringweg en dientengevolge de alternatieve verkeersstromen door Meerstad;
- het niet m.e.r.-plichtig zijn van het meer;
- gebrek aan concrete informatie in de startnotitie;
- compensatie voor de huidige bewoners in het gebied in de vorm van behoud van natuurgebied/cultuurhistorie.

2.19.2 Reactie

Een startnotitie in het kader van een MER bevat in het algemeen globale informatie omtrent de voorgenomen activiteit en de verwachtingen qua milieueffecten. De punten die genoemd zijn zullen in het MER aan de orde komen. Op basis van de analyses, uitgevoerd in het kader van het masterplan, zal een aantal alternatieven ontwikkeld worden die op hun milieueffecten zullen worden beoordeeld. Daarin is

ook een verbinding voorzien tussen de EHS Gorecht en de EHS Midden Groningen. Bij Harkstede zal aandacht worden besteed aan woningbouw. Meer in detail zal uitwerking plaatsvinden na afronding van het masterplan in de vervolg MER'en

2.20 Maatschap Veltman

2.20.1 Inspraak

Inspreker heeft een tweetal opmerkingen:

1. Het grondgebruik zoals in de startnotitie op kaart is aangegeven is onjuist, het areaal akkerbouw is in werkelijkheid groter, de begrenzingen van landschapstypen zijn onjuist;
2. Verstedelijking ten noorden van het Slochterdiep is in strijd met de Slochterse beleidsvisie op landschap en groen.

2.20.2 Reactie

Het grondgebruik en de landschapstypologie op de kaartjes zoals die in de Startnotitie staan is inderdaad voorzien van een globale begrenzing. Het gaat hier om een plan op een hoog schaalniveau en dan kan volstaan worden met dergelijke globale begrenzingen. In de uitwerking van het plan in de vervolgonderdelen zal het schaalniveau van het kaartmateriaal aangepast worden aan het schaalniveau van het plan.

In één van de alternatieven zal ervan uitgegaan worden dat er geen woningbouw zal plaatsvinden ten noorden van het Slochterdiep.

2.21 Nederlandse Aardoliemaatschappij B.V.

2.21.1 Inspraak

De Nederlandse Aardoliemaatschappij vraagt aandacht voor een aantal bestaande gaslocaties en de daarbijbehorende (geprojecteerde) infrastructuur in het gebied.

2.21.2 Reactie

Zie reactie onder 2.2.2

2.22 NLTO afdeling Slochteren

2.22.1 Inspraak

Bij de inspreker leeft onduidelijkheid over de begrenzing van het studiegebied. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de volgende punten

1. de inspreker wijst op de landbouwfunctie van het gebied ten oosten van Hamweg bij Harkstede. Dit gehele gebied moet buiten het Meerstadplan gehouden worden en geen functieverandering ondergaan;
2. Versnippering van landbouw door natuur en verbindingzones moet voorkomen worden;
3. uit het oogpunt van consistent en betrouwbaar overheidsbeleid moet voorkomen worden dat bedrijven die al eerder verplaatst zijn vanwege een functiewijziging van de vestigingslocatie daar nu nogmaals het slachtoffer van worden;

4. gepleit wordt voor een groene overgangszone tussen landbouw en woningbouw. Dit om mogelijke milieuhinder en andere belemmeringen te voorkomen;
5. landschapstransformatie is in bepaalde gevallen niet nodig;
6. omdat veel agrarische bedrijven nu al zijn aangekocht met het oog op functie-wijziging, kan een beschrijving van het nulalternatief achterwege blijven;
7. invloed van de gewijzigde waterhuishouding op de agrarische functie;
8. de geschiktheid van water voor veedrinking en beregening;
9. de gevolgen van lozing van afvalwater of het effluent van rioolwaterzuiveringsinstallaties op de waterkwaliteit in de omgeving;
10. Een feitelijke onderbouwing van de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater, in relatie tot emissies, waaronder van de landbouw;
11. De invloed van de gevoelige functies (wonen, recreatie) voor stank in relatie tot de bedrijfsvoering en ontwikkeling van agrarische bedrijven. (overgangszones landbouw/wonen);
12. De gevolgen van een nieuwe infrastructuur voor de afwikkeling van langzaam landbouwverkeer;
13. De mogelijk gevolgen van nieuwe natuur op de kwaliteit van en opbrengst van agrarische producten (faunaschade);
14. De continuïteit van overheidsbeleid.

2.22.2 Reactie

In het MER wordt uitgegaan van het plangebied zoals dat door de betrokken overheden is bepaald. Dit is ondermeer afhankelijk van de gewenste omvang van de verschillende planonderdelen. Aan de overige punten zal in het MER aandacht worden besteed.

Voor wat betreft de opmerking over de consistentie van het overheidsbeleid geldt dat het in beginsel mogelijk is dat tengevolge van de integrale afweging die ter zake van de vaststelling van het masterplan aan de orde is, individuele belangen ondergeschikt zijn aan algemene belangen. Met andere woorden; met de vaststelling van het masterplan kan het voorkomen dat zulks voor (een) individueel geval(len) negatieve effecten/gevolgen met zich kan brengen. Overigens zal dat zoals dat in ons bestuursstelsel te doen gebruikelijk is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid geschieden. Wij hopen en vertrouwen erop dat dergelijke punten zoveel mogelijk in redelijkheid kunnen worden opgelost.

2.23 H. van Nijhuis/C.A.M. Kleijweg/P.J.G. den Hertog/A.M. den Hertog

2.23.1 Inspraak

De insprekers conformeren zich aan de inspraakreactie van NLTO afdeling Stochteren en willen daarnaast aandacht vragen voor het volgende:

1. het niet wenselijk zijn van een 'harde' overgang tussen wonen/bedrijventerrein en agrarisch gebied. Gepleit wordt voor een groene overgangszone beheerd door agrariërs en/of agrarische natuurverenigingen;

2. inzicht in de situatie ten aanzien van waterbeheer. Vernatting van het gebied heeft schadelijke gevolgen voor productie en opbrengst;
3. onduidelijkheid over begrenzing van de verschillende gebieden/opties.

2.23.2 Reactie

In het MER en de uitwerkingen van het masterplan zal aandacht worden besteed aan de genoemde punten. Daarnaast wordt verwezen naar de reactie onder 2.22.2.

2.24 Sauna/Camping Eemsverlaat

2.24.1 Inspraak

Inspreker maakt zich zorgen over het verdwijnen van het bedrijfspand in het geprojecteerde meer.

2.24.2 Reactie

Bij een project met de omvang van Meerstad zullen individuele bedrijven in de plannen kunnen worden ingepast danwel in verband met onderlinge strijdigheid van functies moeten verdwijnen. Bij grootschalige plannen is dit soms onontkoombaar. Bij de verdere ontwikkeling van de ruimtelijke plannen zal hiermee zo zorgvuldig mogelijk om worden gegaan. Zie hiervoor ook de reactie onder 2.22.2.

2.25 H. Venhuizen

2.25.1 Inspraak

Inspreker vraagt aandacht voor de cultuurhistorische aspecten. Daarnaast wordt ook aandacht gevraagd voor het ontgrondingen aspect.

2.25.2 Reactie

Het aspect van cultuurhistorie zal in het MER aan de orde komen. Voor wat betreft de ontgrondingen die met de realisering van Meerstad nodig is zal in elk geval een separate m.e.r.-procedure als vervolg op dit MER worden doorlopen. Deze ver-voigprocedure zal dan worden gekoppeld aan de te nemen beslissing omtrent de noodzakelijke door de provincie te verlenen ontgrondingsvergunning.

2.26 B.J. Begeman/ D. van der Ploeg

2.26.1 Inspraak

Inspreker is vergunninghouder/exploitant voor de zandwinning van "De Borgmeren" Inspreker maakt zich zorgen over het eventueel in gevaar komen van de bedrijfs-economische exploitatie van "De Borgmeren" in verband met de zandwinning van-uit Meerstad. Inspreker is van mening dat in de richtlijnen aangedrongen moet worden op een fasering van de realisatie van de waterpartijen in Meerstad. Daarnaast vraagt de inspreker aandacht voor toekomstige zandwinning vanuit het meer in Meerstad.

2.26.2 Reactie

Deze specifieke problematiek zal in dit MER van minder betekenis zijn. Dit aspect zal nadrukkelijker aan de orde komen in de nadere uitwerking van het masterplan.

2.27 H. Duit/H. Duit

2.27.1 Inspraak

Inspreker wijst op de onduidelijkheid over de toekomst van de eigen woonsituatie.

2.27.2 Reactie

Wij spannen ons in om z.s.m. tot afronding van de studies en planvorming te komen zodat er zo snel mogelijk duidelijkheid ontstaat voor individuele bewoners. Overigens kan niet reeds nu op voorhand worden toegezegd dat het masterplan een zodanig detailniveau bevat dat daaruit voor elke individuele situatie zekerheid ontstaat over de toekomstige woonsituatie.

2.28 Platform Windenergie Noord

2.28.1 Inspraak

Inspreker wijst op de mogelijkheid van windenergie in het Meerstad gebied om op die manier nieuwe woningbouwlocaties van duurzame energie te voorzien.

2.28.2 Reactie

Dit aspect van duurzaamheid zal met name op inrichtingsniveau de nodige aandacht krijgen.

2.29 Vereniging Onderzoek Flora en Fauna

2.29.1 Inspraak

Inspreker wijst op het belang van het serieus meewegen van de effecten van de in het gebied geïnventariseerde flora en fauna.

2.29.2 Reactie

De effecten op de in het gebied aanwezige flora en fauna zullen in het MER onderzocht worden.

2.30 Stichting Milieufederatie Groningen

2.30.1 Inspraak

Inspreker wijst op het verlies van broedgebied voor akker- en graslandvogels. Inspreker verzoekt om in de richtlijnen aandacht te besteden aan deze weidevogels en de mogelijkheden om areaalverlies van deze vogels te compenseren. Daarnaast vraagt de inspreker aandacht voor het natuurgebied "De Harksteder Broeklanden". Inspreker verzoekt dat de richtlijnen een alternatief verplichten waarin dit natuurgebied behouden kan blijven. Daarnaast moeten in de richtlijnen de gevolgen van de verschillende gehanteerde waterpeilen op omliggende natuur- en landschapswaarden aan bod komen.

Ook vraagt de inspreker aandacht voor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de MER. Dit zou expliciet in de richtlijnen moeten worden opgenomen.

2.30.2 Reactie

Deze aspecten komen aan de orde in het MER.

2.31 Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

2.31.1 Inspraak

Inspreker vraagt om het voorkomen van beschermde dieren- en plantensoorten in het gebied expliciet in de richtlijnen op te nemen. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de samenhang tussen het Meerstadproject en de stroomgebiedvisie zoals is opgesteld door de werkgroep Water Beleid 21^e eeuw.

2.31.2 Reactie

In het MER zal aandacht worden besteed aan de aanwezigheid van beschermde dieren- en plantensoorten in het plangebied voor Meerstad.

De ontwikkelingen rondom de in voorbereiding zijnde stroomgebiedvisie zullen bij het opstellen van het MER worden betrokken.

Bijlage 1

Bijlage 1: lijst van insprekers

Bijlage 1: lijst van sprekers

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats
1.	22-4-2002	Belangenvereniging MEER-dorpen	Middelbert
2.	26-4-2002	Gastransport Services	Groningen
3.	30-4-2002	C. Lubbers/C.G. van Hoogmoed	Harkstede
4.	30-4-2002	A. Juch/K. Boegschoten	Harkstede
5.	2-5-2002	J. de Boer	Lageland
6.	2-5-2002	A. van Dam	Uitgeest
7.	3-5-2002	W.H. Kramer	Lageiland
8.	3-5-2002	G. Breeuwsma/M.A. Adema	Harkstede
9.	3-5-2002	J.Noordman/F.Bakker	Lageland
10.	3-5-2002	E. Bakker/H.J. Bruinenberg	Harkstede
11.	3-5-2002	Landbouwvereniging Eendracht Scharmer-Woudbloem	Scharmer
12.	3-5-2002	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort
13.	3-5-2002	Staatsbosbeheer	Assen
14.	4-5-2002	M. Tadema/R. Hilgeman	Lageland
15.	4-5-2002	Th.F.K. Dijkhuis/F.W.J. Dijkhuis/ H.T.E. Dijkhuis	Euvelgunne
16.	5-5-2002	J. Tamminga	Lageland
17.	5-5-2002	M. Kuiper/E.J.A. Smit	Harkstede
18.	5-5-2002	F. Ekkers/J. Paauw	Lageiland
19.	6-5-2002	K.J. Freije/P.C. Freije-Zimmerman	Harkstede
20.	6-5-2002	Maatschap Veltman	Harkstede
21.	6-5-2002	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.	Assen
22.	6-5-2002	NLTO Afdeling Slochteren	Drachten
23.	6-5-2002	H. van Nijhuis/ C.A.M Kleijweg/P.J.G. de Hertog/A.M. den Hertog	Lage-land/Luddeweer
24.	6-5-2002	Sauna/Camping Eemsverlaat	Lageland
25.	7-8-2002	H. Venhuizen	Ten Boer
26.	7-5-2002	B.J. Begeman/D. van der Ploeg	Veendam
27.	7-5-2002	H.Duit/H. Duit	Lageland
28.	7-5-2002	Platform Windenergie Noord	Luddeweer
29.	8-5-2002	Vereniging Onderzoek Flora en Fauna	Wageningen
30.	6-5-2002	Stichting Milieufederatie	Groningen
31.	7-5-2002	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Groningen

Bijlage 2

Bijlage 2: Rubricering op thema

Reactienota Meerstad: overzicht op thema.	insprekers nummer
<i>procedureel</i>	
gebrek aan informatie in de startnotitie	14, 16, 18, 19, 23
verzoek om meer inspraakmomenten	3, 18
Rol Initiatiefnemer en Bevoegd gezag	3, 4, 14
plan Engelbert/Middelbert dient bij deze MER-procedure te worden betrokken	14
<i>alternatieven/ varianten</i>	
MEER-dorpen heeft eigen alternatief	1
variant waarin bestaande huizen kunnen blijven bestaan	3, 4, 8,10, 17
alternatief verlenging parallelweg langs A7	6
alternatieven betrekken cultuurhistorie en archeologie niet	12
eigen alternatief met behoud van woningen en cultuurhistorische elementen	14
<i>natuur</i>	
verdwijnen natuurgebied Harksteder broeklanden	3, 4, 8, 9, 10, 14, 17, 19, 30
verdwijnen bepaalde soorten flora en fauna	3, 4, 10, 14, 19, 29, 30, 31
ontbreken klein natuurgebiedje in beschrijving huidige situatie	3, 4
aantasting stiltegebied door toename recreatie	8, 10, 17
bezwaar tegen uitbreiding EHS in Scharmer-Woudbloem	11, 22
meenemen van Vogelrichtlijn/Habitatrichtlijn in MER	30
<i>woningbouw</i>	
woningbouw situeren op zandgronden in plaats van op veen	3, 4, 8, 9, 10, 14, 17, 18, 19
bezwaar tegen woningbouw ten noorden van Slochterdiep	5, 20
locaties op fietsafstand van de stad	9

aantrekkelijkheid groen stedelijk woonmilieu	9
mogelijkheden bezien voor uitbreiding in de stad	9
meerstad voor stadbewoners of mensen van buiten?	9
mogelijkheid windenergie te gebruiken voor nieuwe woonwijken	28
<i>meer/water</i>	
m.e.r.-plicht voor aanleg van het meer	8, 10, 14, 17, 19
vervuiling door omgevingswater en intensieve recreatie	3, 4, 14
waterkwaliteit borgmeren	6
waterberging	8, 9, 10, 14, 17
toekomstige functies van het meer zijn conflicterend	8, 10, 14, 17, 18, 19
gevolgen voor grondwaterstand in omliggende gebied	14
mogelijkheden extra lozingscapaciteit op Eems/Waddenzee	14
toestand bij calamiteiten	14
reden doortrekken meer ten noorden van Slochterdiep	14
verband tussen waterhuishouding Hunzedal en Meerstad	15
definitieve keuze peil/licging meer is erg onduidelijk	18
gevolgen lozing afvalwater	22
samenhang met de stroomgebiedvisie	31
<i>bodem</i>	
bodemdaling	9, 15
bodemkwaliteit	3, 4
ligging riool tussen stad en Garmerwolde	14
slibdepots zijn zwaar vervuild	14

zandwinning in Meerstad	26
ontgrondingen	25
veiligheid	
gastransportleidingen in het plangebied	2
woningbouw langs Eemskanaal; vervoer gevaarlijke stoffen	9, 14
leefmilieu	
aantasting persoonlijke leefomgeving	3, 4, 8, 9, 10, 16, 17, 18, 19, 27
toename van geluidsoverlast	3, 4, 16, 18
verdwijnen bestaande woningen	3, 4, 8, 9, 10, 17, 18, 19, 24
verkeer	
nieuwe verbinding langs Eemskanaal	6
verkeersoverbelasting in het plangebied	6, 14, 16, 18, 19
aandacht voor veilige inrichting interne verkeersstructuur	6, 7
fietsverbinding tussen stad en meerstad	15
landbouw	
aantasting landbouwkundige situatie	11, 22
grondgebruik op kaartjes is onjuist; areaal akkerbouw moet groter	20
overgangszone landbouw/wonen	22, 23
invloed waterhuishouding op landbouw	22, 23
consistent overheidsbeleid	22
cultuurhistorie en archeologie	
onomkeerbare aantasting bodemschatten	12
cultuurhistorie	25